

انتشار پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن»

پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن» (با تمرکز بر رویکرد رسانه ای) در شهریور ماه 1396 توسط واحد پژوهش‌های کاربردی معاونت برون مرزی صداوسیما منتشر شد.

آران نیوز- پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن» به اهتمام واحد پژوهش‌های کاربردی و توسط برهان حشمتی به رشته تحریر درآمده و احمد کاظمی مولف کتاب امنیت در قفقاز جنوبی، نظارت علمی آن را برعهده داشته است.

در این پژوهش با استفاده از صدها منبع به زبان‌های آذری، انگلیسی و فارسی ابعاد جدیدی از مناسبات باکو و تل آویو با رویکرد رسانه ای تشریح شده است. تشریح مصادیق و واکاوی ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی در حوزه‌های نظامی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، آموزشی، دینی، امنیتی، اجتماعی، تاریخی، بهداشتی و درمانی، کشاورزی، معماری، گردشگری، ارتباطات و سایبری، رسانه ای، موسیقی و هنری، تبیین نقش رژیم صهیونیستی در ترویج صهیونیسم و شیعه ستیزی در جمهوری آذربایجان، نقش رژیم صهیونیستی در تحریک باکو به قوم‌گرایی (پان ترکیسم و پان آذربیسیم)، تحلیل علل توسعه مناسبات دو طرف و پیامدهای آن، تحرکات تل آویو برای تحریف تاریخ جمهوری آذربایجان، علل طرح گسترده مساله هولوکاست در جمهوری آذربایجان، تبیین استفاده ابزاری رژیم تل آویو از مناقشه قرا باغ، واکاوی مناسبات باکو-تل آویو در دوره‌های ریاست جمهوری ائلچی بیگ، حیدر علی اف و الهام علی‌اف، بررسی دلایل و اهداف جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی در تاکید بر «اتحاد استراتژیک»، نگرش‌های مختلف به رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان بخش‌های اصلی این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن» ضمن مرور چارچوب‌های نظری مختلف در تبیین مناسبات تنگاتنگ باکو با تل آویو، نظریه «تحت‌الحمایگی سیاسی» را مناسب‌ترین چارچوب نظری برای تبیین مناسبات فزاینده باکو-تل آویو ارزیابی کرده است.

نامه‌نگاری‌های مخفیانه ابوالفضل ائلچی بیگ با سازمان‌های لابی صهیونیسم، سفر شبانه آویگدور لیبرمن نخست‌وزیر وقت رژیم صهیونیستی به باکو در 29 و 1997، نقش نویسندگان صهیونیست در تحکیم «حیدریسم» در جمهوری آذربایجان، سفر «ایهود اولمرت»، نخست‌وزیر وقت رژیم صهیونیستی به باکو در 15 فوریه 2010 و درخواست وی از باکو درباره رییس تشکیلات خودگردان فلسطین، آزمایش نسل جدیدی از موشک باراک-8 رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان در دسامبر 2016، طرح تل آویو برای تبدیل «قیرمیزی قصبه» در جمهوری آذربایجان به «اسرائیل دوم»، مواضع مهره‌های آشکار رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان از جمله یئودا آبرام اف نماینده مجلس و رییس گروه دوستی پارلمانی با رژیم صهیونیستی، عاصم ملازاده، رییس حزب اصلاحات دموکراتیک، ناظم ابراهیم اف، رییس کمیته دولتی امور دیاسپورا، مراودات شبکه‌های تلویزیونی باکو بخصوص «آ.ت.و.»، «لیدر ت.و.» و «آ.آ.ب. ت.و.» با رژیم صهیونیستی، نقش مراکز صهیونیستی از جمله مرکز طرح‌های بین‌المللی برای جامعه در خط‌دهی به سیاست «چندفرهنگ‌گرایی» در جمهوری آذربایجان، تبدیل شدن رژیم صهیونیستی به مهم‌ترین خریدار نفت جمهوری آذربایجان، اهداف رژیم تل آویو در تامین تسلیحات و ادوات نظامی و امنیتی جمهوری آذربایجان، اقدام باکو در استقرار موشک‌های ضدکشتی صهیونیستی گابریل در خزر، نقش سیاستمدارانی نظیر لیبرمن وزیر جنگ رژیم صهیونیستی در پیشبرد سیاست‌های این رژیم در جمهوری آذربایجان، مناسبات باکو تل آویو در چارچوب مجمع اقتصادی داووس، نقش رژیم صهیونیستی در «یورووپژن» و «جشنواره موسیقی قیله»، افشاءگری ویکی لیکس از گزارش محرمانه سفارت آمریکا در باکو درباره مناسبات باکو و تل آویو، رژیم صهیونیستی و موضوع واگذاری امور امنیتی فرودگاه‌های مهم جمهوری آذربایجان، ارتباط فعالیت شرکت‌های ساختمانی و راه‌سازی رژیم صهیونیستی با توسعه فعالیت‌های بانکی و بیمه‌ای این رژیم در جمهوری آذربایجان، جولان‌دهی شرکت‌های صهیونیستی در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعاتی نظیر «بیزگ»، «باکسل»، «آموس اسپیسکام»، «گیلات ساتکام»، «گیلات ستلایت نتورکز» و «رادوین نس تکنولوژی» در جمهوری آذربایجان، علل توسعه ارتباطات هوایی باکو و تل آویو، توسعه کنیسه‌ها در جمهوری آذربایجان و برگزاری مراسم رومانیایی از «تورات» اهدایی معبد یهودی «سینای» لس آنجلس در باکو، تاسیس دفتر نمایندگی مرکز چندفرهنگ‌گرایی باکو در فلسطین اشغالی و فعالیت آن به عنوان سفارت غیررسمی، بهره‌گیری مراکز صهیونیستی از «مرکز بین‌المللی نظامی گنجوی» و برگزاری نشست‌های سالانه تحت نام «مجمع جهانی باکو»، نقش «آ-ایز» در مناسبات باکو با تل آویو، علل برگزاری عید یهودی «هانوکا» در «هتل ترامپ» واشنگتن توسط سفارت جمهوری آذربایجان، توسعه استفاده از نمادهای صهیونیستی و ماسونی در معماری جدید در جمهوری آذربایجان، «ساخت بزرگترین مجتمع آموزشی یهودیان قفقاز در باکو» توسط بنیاد صهیونیستی «خاباد اور آونر»، روابط مراکز آموزشی باکو نظیر «آکادمی دیپلماسی جمهوری آذربایجان» و «دانشگاه زبان‌ها» با مراکز آموزشی رژیم صهیونیستی، تحرکات «ماشوا»، علل توسعه فعالیت‌های مرکز طبی «هورو» رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان، طرح‌های سازمان «سینادکو» رژیم صهیونیستی در باصلاح امور کشاورزی جمهوری آذربایجان و نهایتاً فرمان الهام علی‌اف برای انتصاب اعضای «کمیسیون مشترک دولتی جمهوری آذربایجان و اسرائیل» و برنامه ریزی برای برگزاری نخستین اجلاس این کمیسیون و تشدید تبلیغات بمنظور گشایش رسمی سفارت جمهوری آذربایجان در تل آویو از جمله موضوعاتی هستند که در پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن» مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

در بخشی از این پژوهش می‌خوانیم:

روندی که مناسبات باکو تل آویو طی دو دهه و نیم گذشته طی کرده، به تعبیر الهام علی‌اف، رییس جمهوری آذربایجان به شکل‌گیری «آیسبرگ» و به تعبیر «الیه پوده»، استاد دانشگاه عبری بیت المقدس، به شکل‌گیری «سندروم معشوقه»، به تعبیر «الکساندر پیترسون» نویسنده آمریکایی، به «یک اتحاد کاملاً ساکت»، به تعبیر آویگدور لیبرمن، سیاستمدار رژیم صهیونیستی، به شکل‌گیری «رابطه ای نشکن» منجر شده است. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نیز «ویژگی نادر» این رابطه را، برقراری آن میان «دولت یهودی با یک دولت اسلامی» است که نباید صرفاً به معنای تجارت تسلیحاتی تلقی شود.

آریه گوت، رییس نمایندگی «مرکز بین‌المللی چندفرهنگ‌گرایی باکو» و سعید موسی اف، پژوهشگر آذربایجانی، با انتشار مقاله مشترکی در «جروزالم پست» تحت عنوان «بخش نامعلوم آیسبرگ مناسبات (جمهوری) آذربایجان (رژیم) اسرائیل»، با یادآوری اینکه حجم تجارت میان دو طرف در سال 2016، چهار میلیارد دلار بوده، نوشته‌اند: مناسبات اسرائیل و (جمهوری) آذربایجان بخش‌های وسیعی را در زمینه‌های امنیتی، کشاورزی، فناوری و ارتباطات، پزشکی، اطلاعات و امور جاسوسی و تبادل اطلاعات و ... شامل می‌شود. به ادعای آنها جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی برای مبارزه علیه تهدیدات مشترک و نیز تامین امنیت منطقه‌ای، مناسبات عمیق استراتژیک برقرار کرده‌اند و مشکلات مشترک فراوان از جمله تروریسم، انتشار تسلیحات هسته‌ای، حملات سایبری و گسترش افراط‌گرایی، برای باکو و تل آویو تهدیدات مشترک هستند. گوت و موسی اف در نتیجه‌گیری مقاله می‌نویسند: «سفر رسمی 13 دسامبر 2016 نتانیاهو به باکو، بخش کمی «آیسبرگ» مناسبات اسرائیل - جمهوری آذربایجان را گسترده‌تر می‌کند.»

در جریان سفر بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به باکو، ابعاد قراردادهای تسلیحاتی باکو با تل آویو هرچه بیشتر آشکار شد. در حالی که بنیامین نتانیاهو در کنفرانس خبری مشترک با الهام علی‌اف در باکو تأکید کرد که مناسبات دو طرف صرفاً دارای ماهیت نظامی تلقی نشود، الهام علی‌اف بر ماهیت نظامی این روابط تأکید بیشتری کرد. به نحوی که روزنامه «تایمز اسرائیل» نوشت دو مقام صهیونیستی گفته‌اند که آنها از تصمیم رییس جمهوری آذربایجان برای آشکار کردن رقم دقیق قراردادهای تسلیحاتی

کشورش با تل آویو متعجب شدند. الهام علی اف، رییس جمهوری آذربایجان گفت: «با آنکه حجم تجارت میان جمهوری آذربایجان و اسرائیل در سطح خوبی است. اما بیشتر بخاطر صدور نفت از جمهوری آذربایجان به اسرائیل است. باید این را متنوع کرد و افزایش داد. ارزش قراردادهایی که برای خرید تجهیزات دفاعی جمهوری آذربایجان از اسرائیل منعقد شده، نزدیک به 5 میلیارد دلار و بطور دقیق تر چهار میلیارد و 850 میلیون دلار است. بخش بزرگی از این قراردادها اجرا شده است. ما در این مورد هنوز هم فعالیت می کنیم و از سطح این همکاری خیلی راضی هستیم».

نویسنده پژوهش «ابعاد جدید مناسبات جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی و پیامدهای آن» با واکاوی وجوه متعدد و جدید مناسبات جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی، و با ارایه مصادیق و آوردن صدها مستندات از منابع مختلف کوشیده است با رویکرد رسانه ای و فارغ از تفریط و مبالغه، شرایط واقعی مناسبات دو طرف و چشم انداز آن را در قالب علمی تبیین نماید. پژوهشگر همچنین با بررسی دیدگاه های موجود در جمهوری آذربایجان نشان داده است که برغم تلاش های حکومت لائیک باکو برای توسعه مناسبات با رژیم تل آویو، در بطن جامعه جمهوری آذربایجان، جریان های اسلامی و مستقل وجود دارند که از رژیم صهیونیستی انزجار دارند.